

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного
екологічного університету**

10 – 17 травня 2023 р.

ОДЕСА
2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного екологічного університету
(10-17 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали Студентської наукової конференції Одеського державного екологічного університету – 2023, 10 – 17 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 671 с.

ISBN 978-966-186-248-6

В збірнику представлені матеріали щорічної Студентської наукової конференції Одеського державного екологічного університету, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень студентів університету. Матеріали підготовлені студентами університету під науковим керівництвом викладачів ОДЕКУ за поданням кафедр університету.

The proceedings of the annual Student Scientific Conference of Odessa State Environmental University, that cover the main areas of the university students' research, are given in the collection. The proceedings are prepared by the university students under the scientific guidance of OSENU lecturers upon recommendation by the university departments.

ISBN 978-966-186-248-6

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

ЗМІСТ

Секція «ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	29
Горелік М.К., ст.гр. У-19 Науковий керівник: Розмарина А.Л., канд.екон.наук, доц. ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ МОТИВАЦІЄЮ СПІВРОБІТНИКІВ І ЕФЕКТИВНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ	29
Аніцька А.В., ст.гр. ПУА-19 Науковий керівник: Козловцева В.А., канд.екон.наук, доц. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ	32
Славіна К.А., ст. гр. У-22 Науковий керівник: Колонтай С.М., канд. екон. наук, доц. УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНИМ БІЗНЕСОМ ПІД ЧАС КРИЗИ	36
Пеньковський В.Б., ст. гр. У-21 Науковий керівник: Смірнова К.В., канд. екон.наук, доц. СУТНІСТЬ ТА ЕЛЕМЕНТИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ	38
Балабко І.А., ст.гр. У-5 Науковий керівник: Розмарина А.Л., канд.екон.наук, доц. ХАРАКТЕРИСТИКА ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	41
Молчанова А. Ю., ст. гр. У-20 Науковий керівник: Павленко О. П., д-р екон. наук, проф. ТЕХНОЛОГІЇ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ У РОБОТІ СУЧАСНОГО УПРАВЛІНЦЯ	43
Білоус Г., ст. гр. У-21 Науковий керівник: Смірнова К.В., канд.екон.наук, доц. ФАКТОРИ ДЕМОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ В СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ	45
Бондаренко А.А., ст. гр. У-22 Науковий керівник: Соколовська В.О., асист. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	47
Полторак А.М., ст.гр. У-19 Науковий керівник: Смірнова К.В., канд. екон. наук, доц. СУЧАСНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЗГУРТОВАНОСТІ КОЛЕКТИВУ	49
Хохлова О.В., ст. гр. ПУА-20 Науковий керівник: Павленко О.П., д-р екон. наук, проф. ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	52

Зеленяк П.В., ст.гр. У-22 Науковий керівник: Колонтай С.М., канд. екон. наук, доц. ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ	54
Дем'яник А.С., ст. гр. ПУА-19 Науковий керівник: Смірнова К.В., канд.екон.наук, доц. ЛОЯЛЬНІСТЬ ПЕРСОНАЛУ ТА СПОСОБИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ	56
Киров М.Ф., ст.гр. ПУА-19 Науковий керівник: Розмарина А.Л., канд.екон.наук, доц. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	59
Сидоренко Д.І., ст. гр. У-19 Науковий керівник: Смірнова К.В., канд.екон.наук, доц. ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МЕРЕЖІ ПРОДОВОЛЬЧИХ СУПЕРМАРКЕТІВ “СІЛЬПО”	61
Марущак М.І., ст.гр. ПУА-19 Науковий керівник: Розмарина А.Л., канд.екон.наук, доц. РЕГІОНАЛЬНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ	65
Кушнір А.В., ст. гр. У-19 Науковий керівник: Головіна О.І., канд.екон.наук, доц. МОТИВАЦІЯ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	67
Димитрашко С.Р., ст.гр. У-19 Науковий керівник: Колонтай С.М., канд. екон. наук, доц. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	70
Очінський А.Р., ст. гр.У-22 Науковий керівник: Головіна О.І., канд.екон.наук, доц. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ	72
Петьоріна В.А., ст. гр. У-22 Науковий керівник: Соколовська В.О., асист. ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	75
Секція «АГРОМЕТЕОРОЛОГІЇ ТА АГРОЕКОЛОГІЇ»	77
Шапорєва О.І., ст. гр. МКА-20 Науковий керівник: Костюкевич Т. К., канд. геогр. наук, ас. ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ЗАБРУДНЕННЯ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА МІНЕРАЛЬНИМИ ДОБРИВАМИ	77

Пеньковський В.Б., ст. гр. У-21

Науковий керівник: Смірнова К.В., канд. екон.наук, доц.

Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

СУТНІСТЬ ТА ЕЛЕМЕНТИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

Ризик-менеджмент або менеджмент ризику (risk-management) наразі залишається маловідомою галуззю управління в українських компаніях за виключенням деяких сфер, де він природно виник та розвинувся (банки, страхові компанії), а також сфери публічного управління (податковий, митний контроль, нагляд у сфері надзвичайних ситуацій тощо).

Разом з тим, такі раптові непередбачувані кризові події, як епідемія коронавірусної хвороби COVID-19 та військове вторгнення в Україну, що негативно вплинули на діяльність більшості підприємств країни, а також періодичні світові економічні кризи та їх наслідки свідчать про важливість цього напрямку менеджменту.

У тих компаніях, що запроваджують системи управління ризиками, вони тяжіють до кількісних методів оцінки та намагання оцифрувати всі вихідні дані, що далеко не завжди є доцільним з огляду на недоліки у виявленні ризиків, джерелах отримання вхідних даних, їх інтерпретації тощо.

Мета даної роботи є дослідження основних елементів ризик-менеджменту та проблем запровадження систем управління ризиками.

Термін «ризик-менеджмент» почав з'являтися у науковій та управлінській літературі з 1920-х років, а у 1950-х закріпився у офіційній науці. У 1980-х роках управління ризиками (головним чином фінансовими) почало запроваджуватись в управлінні компаніями [4]. З 2000-х років розповсюджується запровадження управління можливостями як окремих інститут ризик-менеджменту.

Управління ризиком широко використовується в таких галузях як підприємницька діяльність, особливо банківська і страхова, укладання контрактів, державний контроль (митниця, податки, небезпечні об'єкти та діяльність), великі інфраструктурні проекти, запобігання стихійним лихам, охорона навколишнього природного середовища, кібербезпека, боротьба з корупцією, правоохоронна діяльність, оборона і військові дії тощо.

Наразі розроблено низку стандартів, зокрема і національних, у сфері управління ризиком.

В першу чергу це група стандартів ISO 31000, розроблена Міжнародною організацією стандартизації. На квітень 2023 року опубліковано наступні стандарти щодо управління ризиком:

- ISO 31000:2018 - Управління ризиками – Рекомендації [2];
- ISO/TR 31004:2013 - Рекомендації щодо впровадження ISO 31000 [2];

- IEC 31010:2019 - Методи оцінки ризиків;
- ISO 31022:2020 - Рекомендації щодо управління юридичними ризиками;
- ISO 31030:2021 Управління ризиками подорожей. Керівництво для організацій;
- IWA 31:2020 - Управління ризиками - Рекомендації щодо використання ISO 31000 у системах менеджменту [2].

Серед Національних стандартів України можна виділити ДСТУ ISO Guide 73:2013 - Керування ризиком - Словник термінів, ДСТУ IEC/ISO 31010:2019 - Методи загального оцінювання ризику [1], що є перекладами відповідним міжнародних стандартів, а також нормативно-правові акти в окремих сферах, наприклад Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затверджене постановою Правління Національного банку України від 11.06.2018 р. №64 [3].

Ризик-менеджмент засновано на принципах, структурі і процесі (рис. 1).

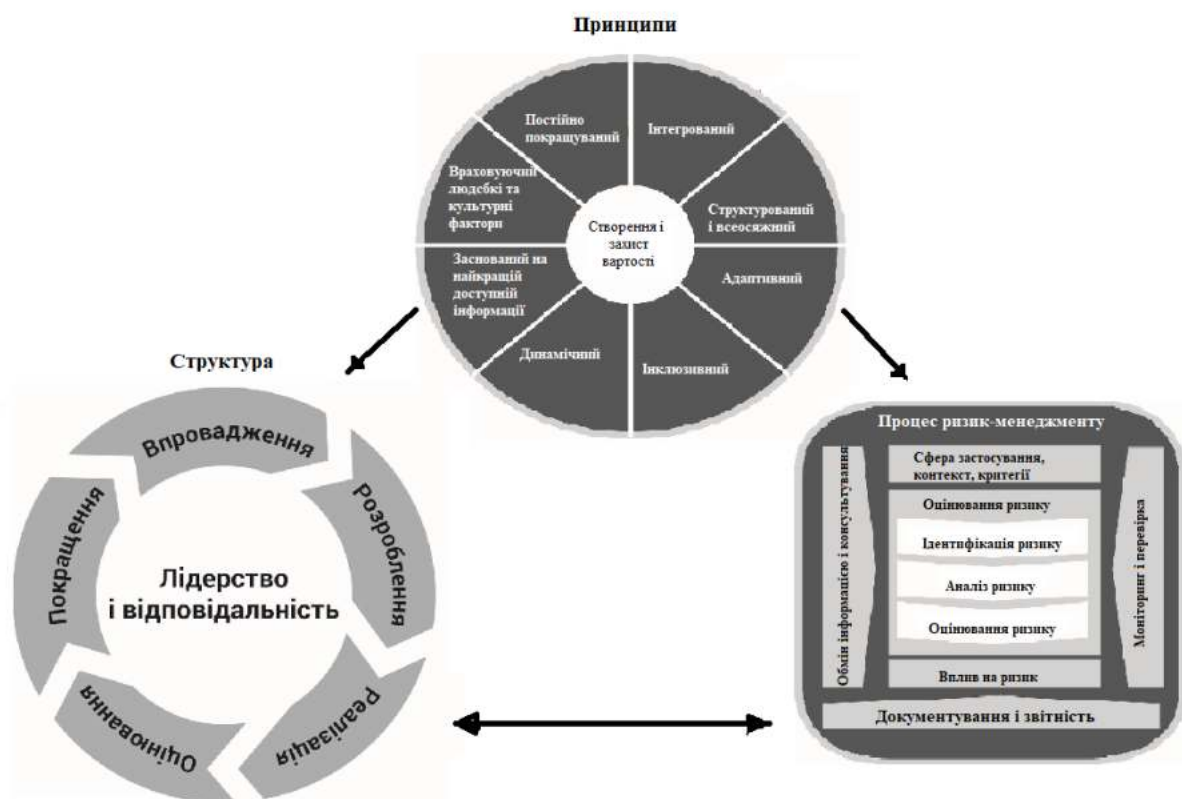

Рис.1. Принципи, структура і процес ризик-менеджменту

У процесі ризик-менеджменту основним і найбільш складним елементом є оцінювання ризику, що складається з ідентифікації, аналізу і власне оцінювання ризику.

Саме в процесі оцінювання ризику виявляється найбільше проблемних моментів, зокрема:

1) при ідентифікації ризиків відбувається негативний вплив на цей процес професійної деформації, надмірного оптимізму підприємця, переконаності у вірності прийнятого рішення, сприйняття крізь призму знань і віри;

2) при аналізі ризиків дані можуть бути викривлені невірно сформульованим ризиком, очікуванням великої вигоди, невірно обраним методом аналізу ризику.

Значні перешкоди для управління ризиком відіграють поведінкові особливості людини.

Таким чином, ризик-менеджмент на сьогоднішній день є досить розвинутим і об'ємним напрямком управлінської діяльності, а професійна діяльність у цій сфері потребує істотних теоретичних знань і практичних навичок. Натомість посада ризик-менеджера наразі в Україні є досі вузькогалузєва. Вакансії за такою позицією у відкритих джерелах (Інтернет-ресурси work.ua, robota.ua, jobs.ua) пропонують переважно фінансові установи, підприємства в галузі азартних ігор, страхові компанії й деякі великі підприємства. При цьому окремі елементи ризик-менеджменту виконують інші спеціалісти і відділи (фінансові директори і менеджери, юристи, менеджери з продажів, спеціалісти служб безпеки тощо).

За таких умов для ширшого запровадження ризик-менеджменту в Україні необхідні передумови: розповсюдження знань про ризик-менеджмент і методи управління ризиком серед підприємців і менеджерів, наявність достатньої кількості спеціалістів у галузі ризик-менеджменту, орієнтованих не лише на ризики фінансових установ, усвідомлення підприємцями і менеджерами корисності впровадження систем управління ризиком тощо.

Список використаної літератури:

1. ДСТУ ISO Guide 73:2013/ Мінекономрозвитку України. 2014. URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/dstu%2073.pdf> (дата звернення: 10.05.2023).

2. Каталог ISO 31000 / Міжнародна організація стандартизації. URL: <https://www.iso.org/iso-31000-risk-management.html> (дата звернення: 10.05.2023).

3. Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах. Офіційний вісник України. 2018. №55. С. 163.

4. Dionne, Georges (2013). Risk Management: History, Definition, and Critique. Risk Management and Insurance Review. 16 (2). Pp. 147-166.